

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Zasluge volilne reforme.

Naj se naši bralci ne začudijo temu naslovu današnjega članka. A naj tudi ne mislijo, da se čemo na enkrat izneveriti svojemu programu. Ne, hladno hočemo novemu ustavaškemu detetu pogledati v obraz in videli bomo, da naposled res „hudič nij tako črn kakor se mala,“ ali „vsaka stvar ima dve strani.“ Slabo stran volilne reforme smo že dovolj osvetlili. Zdaj pa je postala veljaven zakon, zdaj nam je ustvarila novo položje, v katerem enkrat moramo biti in gibati se, hoteči aline hoteči. Vprašajmo se, kot vse faktorje in vse strani v poštveh in račun jemljajoči politiki, ali nema baš ta proti nam kovana, proti nam namerjena volilna reforma tudi koristi, t. j. tudi za nas dobrih strani. In pri takem opazovanju bomo našli, da je in bode ta volilna reforma res nam Slovencem, avstrijskim Slovanom in celi proticentralistični strani lahko tudi na dobro.

Kako more biti nam Slovencem na korist, to smo že zdavnaj, predno je bila po ustavah sklenena, povedali in kasneje zopet omenjali.

Zasluge njena bode, da se Slovenci politično bolj zedinimo. Na Dunaji bodo sedeli slovenski poslanci ne samo kranjski, goriški itd. In namestu pet do šest poslancev, kateri so bili v dozdanjem rajhsratu, bode jih zdaj petnajst, če ne več. Odslej Nemcem ne bo več tako lahko mogoče štajerske Slovence tako meni nič tebi nič majorizirati, pa jim nesramno iz deželnega zbora Brandstetterje in Seidle za poslance vsiljevati. Isto velja za slovensko Koroško, kjer se bode narodni slovenski duh z mladim narastajem če dalje bolj vzdignil, in tudi za druge

dežele, kjer so Slovenci v manjšini. Na to način bomo v centralni zastop spravili večje število, da, tudi inteligentnih, govora in politike zmožnih mož, mala a lepa slovenska falanga, ki bo že nekaj vagala.

In za avstrijske Slované sploh ima volilna reforma že tudi svoje zasluge, če prav je stoprv nekaj dni stara. Prva zasluga je ta, da je Poljake pripeljala iz politike oportunitete v slovanski tabor federalistov. Rusini, tako dolgo zavezniki ustavovercev, začenjajo izpregledavati, in češki „Pokrok“ misli že upanje izraževati smeti, da se tudi oni pridružijo opoziciji drugih slovanskih bratov. In Čehi? Kolikor opazujemo izjave njihovih glasil, verjetno je, da se bodo dali pogovoriti, da stopijo v aktivno politiko, v državni zbor in tam — zavarovaje svoje stališče — z vsemi drugimi Slovani ne pustili Nemcem več samim gospodariti.

Vse to nam mora pogum dajati v prihodnjem boji. Naši protivniki že izprevidajo, da nam federalistom, ako na vseh linijah zmagamo, nij nemogoče zdanjo ustavo popolnem preurediti in tudi one krivice, katere ima volilna reforma za nas Slované, odpraviti. Zato pa je treba dela in zopet dela.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. aprila.

Deželni zbori se bodo baje že sredi meseca junija h kratki sesiji sklicali, meseca julija pa se razpišejo volitve za državni zbor. Tako poroča „W.“ iz Gradca. Štajerski deželni odbor se namreč v poslednjem času jako podviga, da sestavi deželni proračun za leto 1874. Po tem takem je res novica oficijoznih listov, da se deželni zbori še le meseca septembra snidejo, sama fikcija, s katero so mislili opozicijo prevarati.

Gospodska zbornica je v poslednji seji 17. aprila sprejela postavbo o ravnanju pri malenkostnih stvareh, dalje o vagabundstvu, slednjo po vladnem predlogu in ne po prenebreh poslaniške zbornice. — Finančni odbor avstrijske delegacije je sklenil, da se naj skupnim uradnikom plače povekšajo, kakor se je storilo cisalajtanskim uradnikom.

Ogerska delegacija bi imela v seji 17. aprila debatovati o vojnem budgetu; pa je posvetovanje odložila. „N. F. P.“ vidi v tem nekako umikanje ogerske delegacije, katere je zdaj sama v zadregi zaradi nasvetov svojega finančnega in vojnega odseka. Ustavoverski in magjarski listi se še neprenehoma med soboj pulijo; vendar kaže, da se bode ogerska delegacija udala. „Pesti Naplo“ vsaj pravi, da so natolcevanja dunajskih listov neopravičena. Ves razpor se suče okolo plač skupnih uradnikov. Stvar je tako neznahtna, da se gotovo med medsobnimi pogovori da poravnati.

Ustavoverna stranka na **Moravskem** je sklenila, postaviti centralni volilni odbor v Brnu in za vsak volilni okraj poseben odbor, kateri bo glavno delo imel pri volitvah. S tem je samostalnost volilnih okrajev zavarovana, da se jim ne vsilijo kandidati, za katere ne marajo.

Za **Gališko** se utegne vendar le poseben minister brez portfelja imenovati in je dr. Ziemialkowski za to mesto odločen. O tem mozi se govori, da je v Berlinu jako priljubljena osoba; po tem nij dvomiti, da sčasoma pri nas zasede kak ministerski stol. Imenoval pa se bode po končanem državnem zboru. Dr. Smolka bode v Lvovu sklical shod poljskih federalistov, da se pogovore o organizaciji za direktne volitve. Za Rusine pa je agitacijo v roke vzela tako zvana stranka sv. Jurja.

Vnanje države.

Na **Francoskem** republikanski listi nijso zadovoljni z volilnim razglasom ministra Rémusat. Akoravno je izjava ministra vnanjih zadev precej republikanskega duha, pogršajo vendar v njej, ka je minister pozabil omeniti razid narodne skupščine, konec

Listek.

Novi kranjski vitezi.

V tem času ko se začinja zunaj vesela pomlad, dobili so nemškutarska gospoda: Dežman, Langer in Schöppl avstrijske ordne železne krone in postali so najmlajši vitezi avstrijske države. Ker so naši sodeželani, spodobi se, da jim tudi listkar „Slov. Naroda“ na tej časti svoj poklon napravi. Posebno gospodu Dežmanu ga privoščimo, kajti kako hudo mu je dozda bilo, ko je v deželnem odboru videl, da dr. Bleiweis ima orden, dr. Costa ima svoj mesikanski gvadelup-orden, Kaltenecker je že itak vitez — samo Dežman in Murnik med deželnimi odborniki nijsta imela še nič. Zdaj je Dežman že rešen. Pri procesiji mu ne bode treba več zgornje suknje zapenjati, nego odgrnil bode lahko moško tisto plat, na kateri ima tako zaželena svitla

stvar viseti, da ljubo ljudstvo rešpekt pred nositeljem ima. Da celo svojega slovenskega kolego dr. Costa bode zdaj obordeni Dežman lahko nemškutarsko zaničljivo preko rame pogledal, rekši: ti Costa si dobil iz Meksike samo papirnat mušter in si si moral še le sam dati narediti tvoj „gvadelup-orden“, a jaz sem dobil precej celega in pravega. Ali upamo, da se bo dr. Costa, kateri je sploh priznan kot talentiran mož, ne bodi len, hitro odrezal: ljubi prijatelj Dežman, ne zaničuj me zaradi svojega boljšega ordna, nekaj imava vendar vzajemnega: obadva ne veva, zakaj sva prav za prav ordne dobila.

A Dežman se nam prav za prav tudi smili. Kajti njegov obraz bode odslej, precej ko prvo veselje mine in ko se bode svojega ordna nagledal, še bolj čmerno in melanholično postal nego je bil dozda. Zdaj je vitez Dežman, in če hoče za predikat prositi: vitez Korl Dežman von Grablje-

vič! Ali bože moj! Zadnji bode svojega plemenitega rodu! zadnji mohikanec! Ne bode se njegove zasluge dedovale tja v prihodnje šestnajsto koleno! On nema namreč „ne hčere ne sina“, in niti žene, niti upanja.

To premišljujoč se bode Dežman v večernih samotnih urah kmalu nemirno po postelji metal, in vse upanje je, da mu začne zopet stara poetična žila utripati, da se mu sree omladi — in — drugo nij treba praviti, tam ste ve kompetentne, lepe nemškutarke ljubljanske.

In poslanec Langer s Podgore je tudi orden dobil. Nesrečni Langer! Zdaj se bode med teboj in med g. poslancem Zavinsčekom na Dolenjskem velika zavist (ali kakor se grdo po nemškutarsko pravi: velika „faversija“) začela. Zmirom je dr. Zavinsček ordna pričakoval; pravijo, da kadar je bolan bil, je imel „knopflochschmerzen.“ Zdaj pa greš ti, nesrečni pl. Langer, pa mu pod no-

obsednega stanja in dovoljenje amnestije. Vendar pa nekateri odlični Parižani, kakor Arago, Littré, Tirard in Carnot priporočajo njegovo kandidaturo.

10. t. m. je vlada Prusom zopet izplačala 250 milijonov frankov. Sedaj imajo Francozi plačati še 1 $\frac{1}{4}$ milijarde. Izkaz finančnega ministra za prvo četrtletje kaže, da so bili državni dohodki mnogo večji, nego je bilo preračunjeno poprej. Pruski poveljnik v Nancy general Manteuffel je napravil 16. t. m. na čast Thiersovega godu banket.

Na **Pruskem** upajo, da bode nemški državni zbor do 1. junija dovršil vse vladne predloge. Kako bo to mogoče, se ne ve. Sedaj se še razprava o proračunu za leto 1873/74 nij začela. Poleg tega pa čakajo rešenja: nova vojna postava, postava o preiskrbovanji invalidov, postava o kovanju denarjev, zidanje trdnjav. Predlog o društvih in pravici zborovanja in predlog Hinschiusov, da se upelje obligatoričen civilen zakon, bode ta najbržeje pokopana v odsekih.

Iz **Italije** se poroča, da je stanje Pija IX. zelo nevarno. Kardinal Antonelli je baje zarad tega že vse pripravil za prihodnji Conclave, ter v tem oziru poslal okrog nico nemškemu škofom. Kot presumtivni nasledniki Pija IX. se imenujejo kardinali Riaro Sforza, d' Angelis, Manning in še drugi. Italijanski prefekt v Vidmu je prepovedal veliko procesijo na sveto goro pri Starem gradu (Cividaie) v Furlaniji. V dotičnem razglasu pravi, da se je bati, ka se pri tej v nenavadnem času napravljeni procesiji ne bi zaničevale vladne naprave. Vrh tega se mu tudi v moralnem in zdravniškem oziru nevarno zdij, ako se snide toliko ljudi v tej samoti, zato prepoveduje procesijo.

Angleški parnik „Buttler“ je prinesel 16. t. m. v London novico, da so Ašanti premagali Fantije, zaveznike Angležev, ter so le še 24 ur od angleške naselbine Cap Coast Castle, kjer so štiri angleške vojne ladije za varstvo kolonistov.

Iz Egipta se poroča, da je bil znani afrikanski popotnik Samuel Baker s svojo gospo in spremljevalci od divjih zamorcev v Senaaru ubit. Škoda bi bilo vrlega moža, ako se potrdi ta vest, ker Baker ima za geografijo velike zasluge.

V **Ameriki** so se v Grantu v Luizijani sprli beli z zamorci, katere mnogi Amerikanci še sedaj zaničujejo in hudo črtijo. Vnel se je krvav boj. Zamorci so se umaknili v mestno hišo, kjer so jih beli oblegli in nazadnje poslopje zapalili. Do dve sto zamorcev je baje zgorelo.

Dopisi.

Iz Gorice, 18. aprila. [Izv. dop.] Kakor bela Ljubljana zgane se tudi prijazna Gorica vsako leto enkrat prav posebno in sicer pri dopolnitnih volitvah v mestni zasedbi. som vzameš orden proč! To nij lepo, reci kar češ!

Gosp. Schöppl ga tudi ima. Drugi gospodje, ki so na velikonočni pondeljek šli v kazino govorit, ali sest in jest — pa nijso nič dobili! Pričakovali so pač mnogo in različnega. Nekateri so pričakovali dež pruskega rudečega orlovega ordna, profesor Aleksander Suppan pričakuje pruski zeleni križ s tolarji garniran; nekateri starejši birokrati so si želeli od bivše pobožne španjske kraljice Izabele zeleni orden španjske muhe, in kolnejo zdaj Emilija Kastelarja, da je šel in neusmiljeno vse ordne na Španjskem odpravil. Nujmo, tolažimo jih! Le pridni bodite, nemškutarji kričite in ne odnehajte, vsi na vrsto pridete. Še dr. Schaffer ne bo izpuščen, on dobi kot prvoplesec vsaj kotiljon-orden.

stop. Navadno ste si tukaj pri enakih prilikah samo dve stranki nasproti stali, to je vladna ali konservativna in liberalno-italijanska; letos so se pa tudi klerikalci na lastne noge postavili. Boj, kateri se je vnel med listoma „L' Isonzo“ in „L' Eco del Littorale“ in v katerem je razvil klerikalni „Eco“ jako zdatne moči, navdihnil je njegovo stranko s takim pogumom, da je hotela svoje moči tudi v volilnem boji poskusiti in glejte, korajža velja! Pri volitvah III. skupščine so klerikalci tako sijajno zmagali, da je bila vladna stranka prisiljena, pri denašnjih volitvah druge skupščine svojo akcijo popustiti ter se njim pridružiti. Liberalcem pa nij ostalo drugega, nego popustiti borišče. Kaj bi hoteli početi v II. razredu proti združeni množici duhovnikov z uradniki, vojaki, penzionisti in drugimi komandiranimi?

Do zdaj so izvoljeni v III. skupščini bivši dež. poslanec Dr. Karol Doliac, profesor bogoslovja Dr. Evgenij Valussi, in trgovec Jakob Decolle; v II. skupščini c. k. vpokojeni major Fatinelli, vpokojeni c. k. dvorni svetovalec (v Ljubljani) vitez Bosizio in c. k. notar Dr. Dellabona. Če zmagajo klerikalci tudi jutri v prvi skupščini, potem bo večina našega mestnega svetovalestva klerikalna, ker 5 jih je uže poprej notri sedelo.

Iz Idrije, 17. apr. [Izv. dop.] V nedeljo 20. t. m. producirale se bodo virtuozi na glasoviru v gledališči rudarskem pred heloti svojih rediteljev. Pri nabiranju močij za koncert „non plus ultra“ gledalo se je na rejstvo, ne na prednosti. Da se bode vsako dete malo izvoljenih lahko do dobrega izkazalo pri tem novem prizoru idrijskih demonstracij, katero potenco izobraženja ima, nakopičen je program iz 12 točk. Na prvem mestu se lesketa — g. Keesbacherjevo ime, kot spisovatelja prologa. Tedaj v Ljubljano so šli ponj, da jim je sestavil prolog! Čudno, da nij tudi kacega pesnika med aranžerji te svečanosti — pa ne, ne, — vsaj jim tako manjka osob moškega spola, ker samo dirigent tega koncerta nosi hlače, vse drugo je v rokah navdušenih devojk (ka-li?). Prologu pak sledi cela vrsta enoličnosti, — enoličnosti, kajti naše ljudstvo ljubi življenje, mnogoternost, ne večne solove nastope. Pri vsem tem dela nas najbolj začudene to, da so ta pot imena vseh „debutantov“ na listih zaznamovana; pogrešamo samo tri, namreč imena dveh violistov in violončelista, koji spremljujejo junaka tega koncerta. Menda nijso ti gospodje vredni figurirati med drugimi, ker so njihovi služabniki, akoravno je posluš njihov redkotenk in „tempo“ znajo tudi morda boljše držati, nego oni, ki je osem let vsak dan po 4 ure na konservatoriji se izobraževal, nazadnje pak vendar z odra ušel, ko je bil čas v kupletih ekscilirati, katere kujejo naši „poeti“ na osebo lastnega taborja, a tako nerazumljivo visoko, da jih potem mojstri sami interpretirati morajo, da je mera blamaže polna. Ako bomo zapustili gledališče z ovo zadovoljnostjo, kakor smo čitalnico v ponedeljek, zamudili ne bomo s palmo obdariti slehernega, ki se bode obnesel, vsaj pohvalimo radi njega, komur gre hvala, in graja tudi v čitalnici ne zaostane, kakor ste brali gotovo v „Novicah“, ravno sedaj je eno leto od tega. Za zlo se nam pač ne bode vzelo, ako si bomo prilastovali tudi mi kritiko, akoravno mislijo neka-

teri, da idrijske gledališke umetnike ne sme nihče presojevati.

Iz št. Ruperta na Dolenjskem 15. aprila. [Izv. dop.] (Volitev župana.) Šest let že je tukaj županoval vrli, vseskozi poštene in domorodni grajščak R. Vašič, in gotovo so bili vsi občani in to po pravici z njim popolnem zadovoljni. Le neki neslani nemčur, J. Dolar, odličnega župana nij mogel prenašati, se ve da, kedaj je še bil naroden poštenjak zagrizenemu nemškutarju po volji? Intrigiral je torej s svojim nemčurskim žolcem brez mere zoper našega župana. Razen nekaterih značajnih domorodcev, katerim je govoril kakor kača v raji, posrečilo se mu je preslepiti tudi občinske svetovalce, da so po večletnem zaslužnem županovanju vrlega narodnjaka, temu dali slovo, ter volili njega, zagrizenega nemškutarja za župana! Vsled tega, lahko si mislite, strašen hrup! Ali upati je, da se vik in krik intrigantov kmalu poleže in razkadi, kakor vino v onih glavah, ki so se slepiti dale! Tudi tukaj že zdaj nekateri svetovalci, ki so nemškutarja župana volili, majejo z glavami, in se kesajo videč, da so se prenagli. Skušnja bode vas menda vendar kedaj izučila, da boste vedeli drugokrat, koliko je verovati nemškutarjem!

Končno še nekaj besedij o našem vrlem županu Vašiči. Kakor vsak pošten in pravi narodnjak, podpisal je bil tudi on peticijo de cesarja zoper direktne volitve. Joj, pa je krški paša Korinski to strašno pregreho izvedel! Hudo ga je baje ta paša ob priliki zarad tega inkviriral, in menda bi ga bil najrajše nekajni španjski inkviziciji izročil. Ali stvar se je naredila tako, da je moral gosp. c. kr. paša s precej dolgim nosom oditi.

Iz Podčetrčka na slov. Štajerskem 15. aprila. [Izvir. dopis.] V uvodnem članku „Slov. Naroda“ od 27. marca štev. 70. se je prestresavalo slovensko uradovanje in sicer se je govorilo „o uradnem jeziku c. k. notarjev na Slovenskem.“ Berž sem začel kmetom dopovedovati in razlagati, kaka nevarnost jim preti po notarjih ne umečih slovenskega jezika. Prestrašeni so me pogledovali ali je to tudi res, kar sem jim o §. 63. notarskega reda povedal, a potem nijso hoteli več čuti o tem. Tako se godi v naših krajih, kjer je premalo izobraženih, agilnih narodnjakov (jaz menim „prave“ narodnjake ne kake mevže), mnogo več pa starih nemškutarjev in njihovih pomagačev, če lih nijso nič drugega kakor njih hlapci. Človek bi mislil, vsaj so vendar vsi duhovniki na deželah izobraženi narodnjaki in oni še imajo mnogo, da največ upljiva na kmetško ljudstvo. Ali tudi tukaj so istina one besede sv. pisma: da mnogo je poklicanih, pa malo izvoljenih. Nijso namreč vsi toliko pravi narodnjaki, ampak so med njimi tudi zagrizeni „konservativci“, „Vaterlandovci“, ki o Slovanstvu veliko čuti ne morejo. Mnogo imajo duhovniki opravka, vlada in knezovladništvo čuva ostrim očesom nad njimi in njihovim dejanjem in nemškutarji zmirom kriče, da duhovnikom le cerkev in prižnica prilastujeti. Ali duhovniki nijso državljani, ali nemajo iste pravice kakor vsak drugi? — Ako skoraj vsak postopač, naj se pritepe od koder hoče, državljansko pravo zadobiti more, zakaj se duhovniki hočejo zatirati in zakaj se jim vsako politično gibanje tako ostro prepoveduje? Kdo je vsemu temu kriv? Naj več nemškutarske vlade mnogo pa tisti duhov-

niki sami, ki se tako mevžasto držé in si ničesar ne upajo. Vsaj nij treba v cerkvi na leci politikovati; v cerkev pristuje Kriš-čev nauk in kar njega zadeva, vse drugo je lahko zunaj cerkve. Mnogo časa še duhovnikom ostaja za politikovanje in v tem času bi oni lahko mnogo za blagor slovenskih kmetov storili. A žalibože, da pri nekih ostaje ta čas neporabljen in potem vprašujejo, zakaj se duhovenstvo zmirom bolj zaničuje ter vera in zaupanje v njih zmirom bolj peša. Skrbite ne le samo za dušni, ampak tudi za telesni blagor vaših farmanov in sicer z očitnim dejanjem in zgubljevano zaupanje se bode vrnilo!

Govoreč prej o uradovanji slovenskem naj še povem, da ga pri nas skor zelo nič nij. C. k. notar ne zna niti pravilno slovenščine niti nema nobenega zapriseženega tolmača, kakor bi moralo biti, da bi njegova pisma veljavnost imela. Sploh ne vidiš tukaj nobenega pisma slovenski pisanega, kakor samo povabila na nabiro v vojake, ker tukaj se je vendar vlada za hude nasledke zbal, ki bi nastali, ako bi kateri na nemško povabilo priti nehotel. Celo iz uradnice verlega Slovenca S. prihajajo redko slovenska pisma. Nekateri uradniki pa se zelo samovoljno proti kmetom obnašajo, in ne gledé na pravico ali krivico samovlastno prepire med kmeti razsojajo. — Njih geslo je: „kmet naj je cmoke, mi pa piščeta“, kakor se je bil neki R. v Kozjem proti enemu županu izrazil.

Prej sem poročal, da se je tu rude in premoga mnogo našlo, a zdaj se zopet za gotovo govori, da je železne rude mnogo tudi na Žusani in da se bodo v Olmiji plavži zidali. To priča, kako blagodarjena je naša slovenska zemlja, samo naj bi si naši narodnjaki prizadevali in skerbili, da taka podvzetja v tujčeve roke ne pridejo.

Na veliko nedeljo je baš opoldne tukaj blizu nadveh krajih skoz strel ogenj nastal, na enem kraju je samo ena hiša, na drugem so pa tri stanovališča zgorela. Na veliki pondeljek je pa že tudi mnogo Hrvatov k našemu zdravniku prišlo z obstreljenimi rokami.

Kakor po mnogo drugih krajih, začele so se tudi tukaj blizu kože širiti. Ali bode tudi tukaj okrajno glavarstvo potrebne korake storilo, da se tej epidemiji v okom pride, kakor je po drugih krajih posebno po mestih?

Da se živinska kuga tudi sem iz Hrvatkega ne pritepe, za to je dosta oskrbljeno, da se bo pa tudi proti človeški epidemiji bolezni kaj storilo in sicer kmalu dokler se bolj ne razširi!

Domače stvari.

— („Narodna tiskarna.“) Upravni odbor „Narodne tiskarne“ ima denes dopoldne svojo 3. redno sejo. Med drugim bode odločil dan in dnevni red prvega občnega zbora delničarjev, kateri se po pravilih ima sklicati v prvi polovici vsakega leta.

— (Slovensko gledališče.) Zadnjič omenjena predstava na korist regisseurja in igralca g. Josipa Nollija bode v četrtek 24. aprila, a ne kakor je bilo naznanjeno v pondeljek. Več v prihodnjem listu.

— („Sokolski izleti.“) Kakor prošla leta, odločilo se je tudi dne 16. t. v odbo-

rovi seji, da se letos uredijo sokolski izleti. Prvi tak izlet bode začetkom meseca maja in namerava se iti na Lavrico pod Ljubljano. Že „južni Sokol“ je pred nekaj leti izvolil kot cilj enega svojega izleta ono večstransko jako prilično postajo, in v najlepšem spominu je Sokolom gotovo krasni izlet črez Golovec in potem živahno radovanje v Lavrici. — Ako bodo tudi letos na Lavrici pri g. Lenčetu tako prijazno Sokole sprejeli, kakor so to že enkrat storili, potem je društvo Sokol svoje izlete gotovo srečno pričelo. Gospod Stajnmec in Juvančič sta prevzela rediteljstvo tega prvega izleta. — Kam pojde „Sokol“ potem, — morda binkoštno praznike, to še nij dogovorjeno. Mnogih gg. želja se glasi, da naj bi Sokol pozdravil svoje rojake na jugu v naši „Nizzi“ — v Gorici. Res krasen izlet bi bil to. Da-li se bode ta želja izpolniti mogla ali ne, to naj ostane za denes še vprašanje. A to je zdaj že gotovo, da kamor koli bode „Sokol“ šel, iti mora v dostojnem številu. — Zatorej se opozorujejo „Sokoli“, da si takoj oskrbé društveno opravilo. Kajti zadnji teden se pri najboljši volji vsem zahtevam ustreči ne more. Pozivlja se tudi, da pristopijo v sokolsko društvo vsi oni, katerim je mar za telovadbo in narodno zabavo, ter priporočuje se posebno Sokolom, da iz vrst svojih prijateljev in znancev privabijo mnogo novih društvenikov.

— (Iz Metlike) se nam piše: „Lai-bacherica“ omenja v popisu kazinskega banketa, da je bila Metlika ne samo pri tem nemčurskem banketu zastopana, temuč, da je celo telegrafični pozdrav poslala. To je velikanska laž. Če so tudi ustavaški c. kr. mogotci svoje kreature od drugod skupaj zbobnali, Metličan nij bil nobeden zraven. Tudi v naših c. kr. uradih se ne ve nič o tem. Mi Metličani protestujemo, da nas vtikajo med take ljudi, kakor so v ljubljanski kazini prusakovali.

— (Tepež.) Piše se nam: Velikonočni ponedeljek nastal je v Trebnjem med fanti tepež. Neki ravs, obče znan kot surovež, si zaviha po mesarsko rokave in začne druge fante vabiti, naj bi se z njim poskusili. Žandarm je bil tokrat kmalu pri roki; hotečemu pa pobaline razgnati, se omenjeni ravs protivi in ga hoče loputniti. Žandarm ga probode in ko še ne da miru, ustrelji po njem, da je koj pri priči mrtev obležal.

— (Požar.) Piše se nam: V venčeselski fari blizu Slov. Bistrice nastal je med 17. in 18. t. m. opolnoči strašen požar v soseski „gor. Ložnica“ pri Matevžu Rahle-tu po domače „cestni mlinar.“ Zgorela je hiša, mlin, blevi. Žalibog! da so se tudi 3 osebe zadušile, prevžitkar Matevž Rahle, mlada žena in eno dete 7 let staro. Starega Matevža je mladi gospodar Arnej Repič iz poslopja zanesel poprej, ko se je še bil opekel; ker je pa že star in na nogah slab, je na palico se opiraje še šel nekaj skritega v omaro nazaj iskat, in sopuh od požara ga je zadušil. Tako je tudi mlada gospodinja že enkrat obleke iz že goreče hiše privlekla, drugokrat se poda še po nekaj reči, in zadušilo jo je. Otroka so še le po dnevu našli v nekem kotiči, med žerečim lesom, glava in noge so mu zgorele. Živina je oteta. Bil je gospodar poprej zavarovan, zadnje leto leto je pa opustil.

Razne vesti.

* (Poroka nadvojvodinje Gizele.) Včeraj so se na Dunaji pričele slovesnosti zarad poroke nadvojvodinje Gizele z bavarskim princem Leopoldom. Zvečer je bil veliki dvorni koncert v redutni dvorani, ki je bila najkrasneje okinčana. Pred početkom in med premirjevanjem so se Njih Veličanstvi razhajali. Navzoči so bili vsi sodje cesarske družine, le ozdravljajočega gospoda nadvojvode Franc Karla nij bilo; razen tega izmed tujih kneških osob princ Luitpold bavarski s svojimi sinovi in hčrami, princi Vaza vajmarski in holštanski in koburski vojvoda. Njih Veličanstvi cesar in cesarica so počastili opetovano poslance tujih vlad in njih sopruge z nagovori. Cesarica je bila cvetoča in imela svitlo vijolasto oblačilo s haljico iz tul-iluzije, zvezdokrižni red z velikimi briljanti in biseri, kakor zvezdokrižni red v briljantih, širok ovratnik z velikimi briljanti in biseri, bliščeč glavni šabelj, čijega spodnji obroček je bil z briljanti obsejan, katerega konci so bili z velikih bisernih kamenčkov narejeni. Pihljalo oblečne barve je viselo na dolgem bisernem traku. Gospa nadvojvodinja Gizele je imela belo, s cvetličnimi venci okinčeno čipkasto spodnjo obleko, čez to cvetičasto haljino, zvezdokrižni red v briljantih, z dijamanti okvirjen smaragden ovratnik, in šopek iz rožnih popkov. Presvitli cesar je bil v maršalni obleki, princ Luitpold, Ludvik, Leopold bavarski v polkovniški svojih avstrijskih polkov; cesarjevič Rudolf je prišel v polkovniški obleki svojega topniškega polka. Veličanstva so končno poslala sodelujoče umetnike z ogovori. Svečanost se je pričela ob 9. in končala po 11. uri.

* (Hrup zarad podražene piva.) V Manhajmu je bil 17. aprila po noči strašen hrup, ker se je pivo bilo podražilo. Na tisoče ljudi je naskočilo pivovarne ter jih razdajalo. Vojaki so morali braniti pivovarje. O ranjenih nij slišati, samo da je več upornikov bilo zaprtih.

Narodno-gospodarske stvari.

— Dunajska razstava. Čem bližje je čas, da se začne razstava, tem bolj se podvzajajo razstavljalci z dovažanjem stvari, katere bodo razstavljali. Od 7. do 13. aprila se je na prostor razstavljanja v praterji privahal 79.403 centov blaga v 1156 vagonih. Od tega blaga je došlo iz avstrijskih kronovin 16.981 centov, iz Ogerskega 5438, iz Angleškega 8809, iz Rusije 1900, iz Francoskega 5212, iz Italije 3774, iz Turčije 287, iz Portugalskega 1257, iz Švedskega 2108, iz Holandije 137, iz Belgije 2157, iz Švajce 1660, iz Danskega 306, iz Španskega 6 (!), iz Grškega 270, iz Amerike 288, iz Egiptskega 146, iz Kine 537 in iz Japana 466 centov. Iz Krakove so odposlane krasne slike Matejka in drugih slikarjev, potem mramorna statua Kopernika, katero je izdelal mladi umetnik Gadomski. Iz Kranjskega je tudi že mnogo blaga odposlanega, pa se ga še dosti odpošlje te dni.

— Štempeljnih dohodkov l. 1872 je bilo 14.207.313 gld., torej za 619% več nego prejšnjega leta. Največ se je porabilo šnovskih kolekov, kajti te vrste se jih je blizu 15 milijonov upotrebilo; časopisni kolek se je pri inozemskih listih pomnožil za 20, pri vnanjih za 7%, koledarski za 2½, kolek za igralne karte za 6 proti prejšnjemu letu, med tem ko je promesni kolek za 15% upal.

Za pogoreleca M. Žerak-a.

V 83. šte. „Sl. Nar.“ smo poročali, da so M. Žerak-u pri sv. Ani makolske fare vsa poslopja pogorela in trije otroci smrt storili v ognju. Vsled te vesti nam je poslal g. Josip Peruzzi, drevarski mojster v Šalnovi na Češkem 10 go'd., da jih izročimo nesrečnežu. Ta znesek smo že odposlali na svoje mesto.

Administracija „Slov. Naroda.“

Umrli v Ljubljani

od 16. do 17. aprila.

Gospa Kristine Rehnagel, garderobierska so-pruga, 45 l., in Marg. Urbič, 61 l., na pljuč. tuberk. — Mat. Mave, delavec, 53 l., na vnetji možganske mrene. — Mat. Dremota, strojni čuvaj, 49 l., na pljuč. tuberk. — Marija Beve, beračica, 78 l., na sušici. — G. Vincenc Fišer, loterijski opravnik, 79 l., na oslabiljenji.

Tujci.

18. aprila.

Europa: Hansker iz Ptuja. — Wasser iz Dunaja. — Galimberti iz Trsta. — Linzinger iz Belaka.

Pri Elefantu: Winkler iz Ptuja. — Krajger iz Postojne. — Rupnik iz Gorice. — Weiller iz Kaniže. — Lipovski iz Gorenjskega. — Maiborn iz Prage. — Grünbaum iz Kasija. — Banzin, Beniger iz Trsta. — Wideberg, Aberg, Pettersohn, Süderlund iz Švedskega.

Pri Maliči: Guis, Vohač, Stüdenhorst iz Dunaja. — Moser iz Grada. — Košir iz Trsta. — Se-malmari iz Dunaja. — Kandut iz Maribora.

Tržne cene

v Ljubljani 19. aprila t. l.

Pšenica 6 gl. 70 kr.; — rež 4 gl. 20 kr.; — ječmen 3 gl. — kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 50 kr.; — prosó 3 gl. 20 kr.; — koruza 3 gl. 30 kr.; — krompir 1 gl. 90 kr.; — fižol 5 gl. — kr.; — masla funt — gl. 58 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 28 kr.; — svinjsko meso, funt 32 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 85 kr.; — drva trda 6 gl. 20 kr.; — mehka 4 gl. 70 kr.

Dunajska borsa 19. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gl. 45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	" 10 "
1860 drž. posojilo	102	" 50 "
Akcije narodne banke	947	" — "
Kreditne akcije	331	" 75 "
London	109	" — "
Napol.	8	" 71 "
C. k. cekini	—	" — "
Srebro	107	" 90 "

Javna zahvala.

Pred kratkim mi je neusmiljeni plamen požrl moja poslopja.

Vendar v tej nesreči mi je bila tolažba, da sem imel le-te poslopja z protip.: štev. 22513 pri slavnem zavarovalnem društvu „Viktorija“ zavarovana, katere glavni zastopnik za Kranjsko je gospod Jakob Dobrin v Ljubljani.

V tem britkem položaji je znatno olajšalo moje stanje imenovano društvo, katero mi je v kratkem času po požaru škodo popolnem izplačalo.

Za tako blago postopanje izrečem slavnemu zavarovalnemu društvu „Viktorija“ mojo srčno zahvalo in ga vsem gospodarjem, kateri žele svoja poslopja ali premakljive predmete zoper škodo ognja zavarovati, najgorkeje priporočam.

Predosl dne 27. marca 1873.

Jernej Sitar m. p., posestnik.

Franc Drinovec m. p., oprav. zavarovalnega društva „VICTORIJE“, priča.

Florjan Veit m. p., priča. (106—2)

Zobni zdravnik

docent dr. Tanzer

iz Grada

ordinira v zobozdravnem in zobotehničnem stroku vsak dan od 8. do 6. ure tu v **Ljubljani**, „Hôtel Elefant“.

Njegove ustne priprave: **Ustna voda** zoper gnjilobo, lepotični zobni pečat in zobni prah se dobe tu pri Mahr-u in Biršic-u in v Celji pri lekarji Raušer-ji. (115—1)

Tisti gospod,

ki je v administraciji „Slov. Naroda“ po zmoti svoj dežnik (marelo) za drugega zamenil, je prošel, naj prinese vzetega nazaj in vzame svojega.

Turnske ure

(46—20)
najbolje konstruirane in jako dober kup, s 3letno garancijo in plačili v obrokih se vedno dobivajo pri izdelovalcu

Janez M. Pogatschnigg

Podnart-Kropa na Gorenjskem.

Oznanilo.

Podpisano ravnateljstvo daje s tem javno na znanje, da je zaradi odpotovanja gospoda **Ferdinand Janovitz-a** svojo

glavno opravilnico

gospodu **Franc Šantel**-nu izročila, kateri je pooblaščen, vsakojake zavarovanja za nas preskrbljevati, vplačila sprejemati in vse izterjevanja opravljati.

Dunaj, 8. aprila 1873.

Ravnateljstvo „Anker-ja“,

društvo zavarovanja življenja in prihodkov.

P. N.

Na zgornje se opiraje si dovoli podpisani, se p. n. občinstvu za zavarovanje življenja in prihodkov priporočati in naznanjati, da je pooblaščen, denarje in ponudbe za zgornje društvo sprejemati, kakor bode tudi vselej pripravljen, vsa potrebna pojasnila dajati.

V Ljubljani, 15. aprila 1873.

Z vsem spoštovanjem

(114—2)

Franc Šantel,

glavni opravnik „Anker-ja“.

Ljubljanska filijala Štirske eskomptne banke

priporoča se za izvršitev

banknih opravil vsake vrste.

Po svojem banknem in menjalnem komptoiru **kupuje in prodaja vse vrednostne papire, eskomptira menjice** po obstoječem tarifu, izdaja **nakazila** na vsa avstrijsko-ogerska in tujezemska trgovinska mesta po najzmernejših pogojih in **posoja** najceneje na vse pri borsah notirane **efekte in valute** 70 do 80% kursne vrednosti. Njen bankni in menjalni komptoir ima zmerom **veliko zalogo vrednostnih papirov** in opravlja **vsako borsno naročilo z najkulantnejšimi pogoji**.

Dalje **jemlje denarje na obresti** in sicer daje zdaj:

a) na Giro-Conto (knjižico) 5% obresti brez odpovedi,

b) na blagajnične liste (Kassenscheine)

4% obresti brez odpovedi, 5% obresti proti 10dnevni odpovedi.

Za **ugodno in davka prosto nalaganje glavnice** priporoča filijala:

5 1/2 % založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 50 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 1. dan aprila in 1. dan oktobra;

5 1/2 % založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 10 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 30. dan junija in 31. dan decembra;

9% bone otomanskega zaklada od leta 1872., kateri se bodo izplačali **13. dan julija 1877. in 13. dan julija 1878. leta,**

s kuponi za 1/13. dan januarja in 1/13. dan julija, v kosovih po 100 sterlinških liber.

Ker je filijala prodajo imenovanih papirov prevzela en commission, jej je moči izvršiti vsako naročilo **po dnevnem kursu**.

Končno filijala pozornost trgovcev in obrtnikov obrača še posebno na svojo samostalno

kreditno družbo

in jih vabi, naj pristopajo. Programi o organizaciji te družbe dobivajo se v komptoiru filijale na velikem trgu, štev. 239. (92—5)

Občno priljubljeni in po zdravniških izrekih skušeni

Štajerski zeliščni sok

(230—12)

se dobi vedno v čvrstem stanji pri **J. Purgleitner-ji**, lekarji v Grada, v Bankalari-jevi lekarni v Mariboru in pri M. Morié-u v Mariboru.

Cena za steklenico 87 kr. a. v.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Kälisch**, Berlin, Luisenstrasse 45. (255—43)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.